

Bu yazı iki konuya birden değindi. Yazının esas konusu başlıkta belirttiğim gibi “yardım istemek” konusu iken; yazının sonunu bir süredir incelediğim “SALAT” konusu ile bağlamış oldum. Bu yüzden bu yazıyı “SALAT İNCELEME TABLOSU”nda 2:153 ayetine linkleyeceğim.

“Yalnız senden yardım dileriz” ayeti hakkında ben başka şeyler söyleyeceğim. Ama, konu hakkındaki görüşlerimi yazmadan önce, internette konuyu taradığımda ilk sıralarda gelen birkaç sitede rastladığım cevapları ve eleştirilerimi paylaşmak istiyorum.Çünkü bu konu genelde klasik “şirk/ortak koşmak” anlayışı çerçevesinde tartışılıyor ve tartışma bir kısır döngüden başka bir şey değil. Verilen hiç bir cevap bizi bir adım öteye götürmüyor. Bu tartışmayı kısaca ortaya koyup; ikinci bölümde kendi ulaştığım cevapları yazmak istiyorum.

Bu kısmı okumak istemeyenler dilerlerse bu kısmı atlayarak ikinci bölümü okumak isteyebilirler.

Birinci Bölüm: Eleştiriler

Bir sitede soru:

Fatiha suresinde “sadece senden yardım isteriz” mealinde bir cümle geçer. Peki, insanların birbirlerinden yardım istemesi Allah’tan başkasından yardım istemek manasına gelmiyor mu? Bu kişiler de şirk mi giriyor? Yani bir kişi bir başkasından borç para istese veya bir konuda yardım istese Allah’tan başkasından yardım istediği için şirk mi girmiş olur? Değilse bu ayeti nasıl anlamalıyız?

Sitede verilen cevap:

Kehf, 18/95. ayette de Zülkarneyn’in insanlardan yardım istediği açık bir şekilde

görülmektedir. Sadece Allah'tan istenecek olan yardım, Allah'tan başkasının yapamayacağı yardımdır. Duaların kabulü, olağanüstü yardım, her şeyi görmesini/işitmesini/bilmesini istemek gibi.. Bunları Allah'tan başkası yapamayacağı için bir başkasından bunları beklemek şirk olur. Nitekim bunlarla ilgili olarak birçok ayet vardır. Bu yüzden Fatıha suresinde yer alan “sadece senden yardım isteriz” cümlesinin anlamı “senden başkasının yapamayacağı şeyleri başkasından değil; sadece senden isteriz” demek olur.

Benim eleştirim/ sesli düşünme: Verilen cevapta “**senden başkasının yapamayacağı şeyleri başkasından değil; sadece senden isteriz**” demek olur; bunun harici şirk

tır” denilmiş.” Cevapta geçen “olağanüstü yardım” denilen şeyden kasıt nedir? Mesela M:S 1656 yılında “Allah’ım görüntümü buradan uzak diyarlara gönder, sevdiğim beni hemen şimdi görsün” diye bir yardım duası o yıllarda “olağanüstü” yardım istemek kapsamında mıdır? Peki bugün, elimizdeki cep telefonu ile en uzağımızdaki kişi ile görüntülü konuşma yapabiliyoruz. Artık bu konuda Tanrı’nın yerini GSM operatörü mü almıştır? Bir başka deyişle “Allah’tan başkası yapamayacağı için” diye verilen cümleye göre; Allah’tan başkasının yapacağı iş yapamayacağı iş ayrımını kim belirliyor? Eskiden “metafizik alan” olarak görülen pek çok şey artık “fizik”!

Şimdi de başka bir “fetva” sitesine bakalım:

Sitede yer alan soru:

Biz bir insan olarak herkesten yardım istiyoruz. (Allah’tan başkasından, ne türlü olursa olsun, yardım istemek şirk

tır) diyorlar. Bunun caiz olan ve olmayan kısımları nedir? İstigâse, isti’ane, tevessül, teveccüh, vesile ne demektir? Caiz olanı ne, caiz olmayanı nedir?

Sitede verilen cevap:

Hepsi caizdir. Caiz olmayan tek şey, Allah’tan başkasını yaratıcı bilmek, Allahü teala dilemeden onun kendiliğinden fayda ve zarar verebileceğine inanmaktır. Normal bir Müslüman da zaten Allah’tan başkasını yaratıcı bilmez. Şimdi bu hususların hepsini örneklerle açıklayalım: Şefa

aat dileme, yardım isteme, Allahü teâlâdan bir isteğin, dileğin yerine gelmesi

için Peygamberleri ve Evliya zatlari, sevdiği kullarını vesile ederek yani araya koyarak isteme, yalvarma, dua etme demektir. Bir hadis-i şerif meali şöyledir:(Kıyamette insanlar, önce Âdem, sonra Musa ve sonra Muhammed [aleyhimüsselâm] ile istigase ederler.) [Buhari]İstigase olunan, yardım istenilen ve yardımı yaratan, yalnız Allahü teâlâdır. Ancak peygamberler, Evliya zatlar, salih kullar ve benzerleri birer vasıtaadır, vesiledir yani sebeptir. İstenilen şeyi yaratan ise yalnız Allahü teâlâdır. (Şevahid-ül-hak) İmam-ı Sübki buyuruyor ki: Resulullah ile tevessül etmek, yani istigâse etmek, ondan şefaâat istemektir. Bu ise güzel bir şeydir. Önceki ve sonraki İslam âlimlerinden hiçbirisi buna karşı bir şey dememiştir. Yalnız İbni Teymiyye bunu inkâr etti. Böylece doğru yoldan ayrıldı. Kendinden önce gelen âlimlerden hiçbirinin söylemediği bir bid'at çıkardı. Bu bid'ati ile Müslümanların diline düştü. (Camius-sagır şerhi)

Eleştirim/sesli düşünme: Bu arkadaşların derdi de “yetiş ya şu, medet ya bu” gibi cümlelerin “şirk olmadığını” ispatlamaya çalışmak. Bir kere Budizm, Hinduzim, Taoizm dahil dinlerin hepsi “Tek yaratıcı” fikrine dayanır. Yani, “sadece senden yardım isteriz ” ifadesi açıklarken “Allah’tan başkasını yaratıcı bilmemek demek” açıklaması ile hiç bir şey açıklamış olmuyorsunuz. “Yaratılma” olgusuna inanan herkes zaten adına her ne derse desin tek yaratıcıyı biliyor. Fakat çok tanrılı gibi algıladığımız pek çok tanrıya onlar “tek gerçekliğin yansıması” diyorlar Yani yukarıdaki fetva sahipleri, önce “vesile” dedikleri neden vesile onu açıklasınlar. Yani siz kendi cevabınızla çelişiyorsunuz. Madem Allah size şah damarınızdan yakın; neden direk ondan istemiyorsunuz da “vesile” ediniyorsunuz.? Bu düşünce kurgusunun özünde “aslında tek bir tanrı var ama bizim diğer Tanrı dediklerimiz onun yansımaları” demelerinden farkı nedir? Böyle diyenlere sizin tanrı’nız neden “yansıyor” diye sorarım; size de “sizin tanrınız neden işlerini “vesile” makamına devretmiş diye sorarım!

Öte yandan biraz önce yazdıklarıma zıtmış gibi duracak ama; “evliyadan yardım istemek şirkettir!” diyenler de kendi mantık örgülerinde tutarsızlar. Eğer ben hasta olunca “doktor” dan yardım istiyorsam; tasavvufçuların söylediği gibi “manevi hasta” olunca da ölü veya diri manevi doktordan “yardım” isterim. (evliyaya manevi doktor diyorlar) Bunun , sizin mantığınıza göre neresi şirk? “Allah yolunda öldürülenler için ölü demeyin zira onlar diridir, siz bilmezsiniz” ayeti yok mu? Siz gidip hastalanınca “diri” doktordan yardım istiyorsunuz; ben sizin “diri” saymadığınız ama aslında “diri” olan “evliyadan” yardım isteyince neden şirk olsun? Yani adam, sen nasıl doktordan yardım istiyorsan o da “faydalı” sandığı bir başka

olgudan “yardım” istiyor.

“Faydalı” sandığı şey esasında “faydasız” ise en fazla aptallık yapmış olur. Ama “sizin” mantığınıza göre “şirk/ortak koşma” olmaması lazım.

Birbiri ile çelişkili gözüken düşüncelerimi neden yazdım? Çünkü uzun süredir üzerinde düşündüğüm ayeti ben alışlagelmiş kavramların ve düşünce yapısının etrafında tartışmayacağım. Bana “net” cevaplar lazım; “yorumsal” cevaplar değil çünkü.

İkinci Bölüm: Bulgularım, Görüşlerim

“Yalnız senden yardım dileriz” ifadesinde “yardım” olarak geçen kelime Ayn Vav Nun kökü (AVN) . Sözlüklerde “yardım etmek, desteklemek” anlamında karşılık verilmiş. Derinlemesine incelemedim. Bu şekilde çevirmek tutarlı gözüküyor; o yüzden “yardım” anlamı üzerinden düşüncelerimi yazacağım. (Fakat 2:68 ayetinde bu kelime “avenün” şeklinde geçiyor; “ikisinin ortasında” anlamında kullanılmış. Burayı daha sonra incelemek üzere geçiyorum.)

Atlanılan konu şu: “Yalnız senden yardım isteriz” ifadesi Kuran’ın “açılış” suresi diyebileceğimiz “Fatıha Suresi”nde geçiyor. Yani Kitab’ın girişi;önsözü. Kitabın içeriği hakkında bize temel ipuçlarını veren kısım.

Ve tam olarak şu şekilde geçiyor:

“Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.”

İşte kilit nokta tam burası. **“Yalnız sana kulluk ederiz”**

43:87 – Onlara, (bir önceki ayete göre Allahtan başkası’nı çağırarlara -dua kelimesi-) kendilerini kimin yarattığını sorsan, “ALLAH” diyeceklerdir. Öyleyse neden çevriliyorlar?

Kulluk kelimesini “ibadet/ritüel/tapınma” olarak anlayanlar bu ve benzeri ayeti anlamakta

güçlük çekiyorlar. 43:87'ye birazdan değineceğim.

Nur Suresi 41:

Göklerde ve yerde bulunanlarla dizi dizi kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini görmez misin? Her biri kendi SALAT'ını ve tesbihini bilmiştir. Allah, onların yapmakta olduklarını hakkıyla bilir. (Not 1: Bu ayetteki “kuş” muhtemelen “kuş” değil;sembolik anlatım, ama şu an konu dışı Not2: Ayette geçen “tesbih” kavramı hakkında daha sonra yazacağım; salat kavramını hakkında yazı dizimi sitede bulabilirsiniz.)

İşte “kulluk” bu ayette anlatılır. İnsan haricinde tüm varlıklar “yasa” çerçevesinde hareket eder. Dünyadan insanları çekip yeterli süre sonra geri yollarsak, dünyayı tekrar düzelmiş, çevre sorunları gibi sorunlar bitmiş bir yer olarak geri bulurlar. Çünkü insan “aceleci” ve “bozgunculuğa meyilli” bir türdür. İnsan diğer varlıklardan farklı olarak dünyaya çıplak gelir. Korunmak için giyinmek zorundadır. “Giyinme” eylemini çok değişik yollardan yapabilir. Kürkü olan bir hayvandan yararlanıp bu ihtiyacını karşılayabileceği gibi, hırs yapıp değişik renklerden “kürk” koleksiyonu da yapmayı tercih edebilir. Bir mağarada yaşayıp korunmaktan başlayarak gökdelenler inşa eden insandır. Dünya fındık rezervlerinin bir kısmını elinde bulunduran sincap ailesi bulamazsınız; ama insan türünde ellerinde bu tip güçleri bulunduran aileler bulursunuz. Buraya sayfalarca örnek yazabilirim. Ama örneklerin sonunda şunu soracağım. Allah “kulluk” derken bizden “tapınma” mı istiyor olabilir yoksa “benim yasalarımaya uygun yaşayın” demiş mi olabilir? Lütfen düşünün...

Peki o yasalar nelerdir? O yasaların uygulaması nedir? Ya yanlış yaparsak? Yasalara ben uyarsam ama bazıları uymaz ise ne olacak? Savaşacak mıyız? Pasif direniş gösterip dağlara mı saklanacağız? Doğru olan ne? Yanlış olan ne? Ben yasalara uymak istemezsem ne olacak? Beni ne gibi sonuçlar bekler? Ben kimi bu arada? Benim yaşamak için hayvan eti yeme hakkım var mı? İyi de hayvan bir diğer hayvanı yiyor... Ben de mi hayvanım... Nasıl var oldum ben? Ölüp kaybolup gidecek miyim? Yoksa yeniden mi doğacağım?

Bu ve benzeri milyonlarca soru üretmek mümkün. Zaten insanlık tarihi bu soruları üretti ve üretmeye devam ediyor. İnsan “uçan kuşlar” gibi bir bütünün parçası olmayı beceremiyor. Bir şekilde “var” ama varlığını konumlandıramıyor; bir türlü mecrasını bulamıyor.Gelmiş geçmiş bir çok fikir, ekol, düşünce, din bu arayışın bir ürünü. Bilimsel çalışmalar bu arayışın ürünü.

Sorular sormaya bir kez başladınız mı “yardıma” ihtiyacınız var demektir. Her soru bir cevabı gerektirir. İnsanlar bu cevaplara ulaşmak için değişik yollara başvurdular. “Cevap aramak” derken aklınıza her zaman “felsefi” bir arayış gelmesin. Biz çoğunlukla sorularımızın ve bulduğumuz cevapların farkında değilizdir. Hırsızlık yapan hırsız da “cevap” arayanlardandır. Çünkü “karnını doyurmak” için çalışması gerektiğini düşünen bu insan türü mensubu; kendisi için uygun yolun “çalmak” olduğuna kara vermiştir. Bir diğerrinin “dilenmek” yolunu bulabildiği gibi.

Biz istesek de istemesek de bu evrende yaşıyoruz ve bu evrenin yasalarına uyuyoruz. Yasalara çoğunlukla aykırı gelme şansımız yok. Yüksekten atlarsak yer bizi çeker ve düşeriz. Su içmezsek ölürüz. Cinsel ilişki kurmazsak çoğalamayız.Ama yasalara aykırı davranabildiğimiz durumlar da var. Mesela yediğimiz gıdalara katmak için bin bir türlü katkı maddesini biz ürettik; katkı maddelerini biz tüketiyoruz; artan kanser oranları gibi sonuçlara da biz katlanıyoruz. Yasalara karşı gelebileceğimiz alanda biz karşı gelme seçeneğini tercih ettikçe sonuçlarını biz görüyoruz.

(Bir yorum üzerine yukarıdaki paragrafa düzeltme notu: Gıdayı bozanlar yasaya karşı gelmiyorlar aslında. Yasaya istemeseler de uymak zorunda oldukları için hastalık ediyor ve hasta oluyorlar, yani yasanın sonucunu yaşıyorlar. Bu “TCK’nın filanca maddesini çiğnemek” deyişimize benziyor. Aslında çiğnenmiyor, yasaya göre ilgili maddedeki ceza çekiliyor. Yani yasanın sonucu yaşanıyor.)

Yasalara karşı gelenlere “sizin Allah’ınız yok mu bu ne vicdansızlık” deyince tövbe haşa biz ibadetimizi yaparız diyorlar. **(43:87)**

Dini ayrı bir alan ; “tapınma” olarak anlayanların **43:87**’yi anlamakta zorluk çektiklerinden bahsetmiştim. Çünkü onlar için gittikleri süpermarkette din; para üstünü eksiksiz almak vermek, kasa kuyruğunda haksızlık yapmamak gibi konularla sınırlı. televizyonda çıkan hocalara “hocam GDO’lu gıda yemek haram mıdır” gibi bir soru sorulduğunu görmezsiniz. Görseniz de bu hocaların verebilecekleri cevapları yoktur.

Oysa “kulluğu”; var oluşunun doğa yasalarına uyumlu olması olarak anlayanlar; kulluğu sabah yataktan kalkma nedenleri olarak anlayanlar “yalnız Allahtan yardım istemek”ten ne anlamaları gerektiğini bileceklerdir.

Peki nasıl olacak bu yardım?

Kitabın “açılış” kısmını bitirdikten sonra, Kitab’ı okumaya başlayalım:

1. **A L M**

2. **İşte o Kitap!....**

Bakın, “önsöz” kısmında bir çok soru üretmeyi başıarabildiysek; Kitabın başında bizi anlam veremediğimiz 3 harf ve devamında “işte o Kitap” ifadesi karşılıyor... Demek ki bir Kitap var ve o bize “yardım” edecek..

2. **İşte o Kitap! Şüphe/çelişki/kuşku yoktur onda.... Sakınanlar için yol göstericidir.**

Sonuç olarak, biz “kulluk” bağlamındaki tüm yardımı Allah’tan isteyeceğiz. Bu yardım da “doğa yasalarında” ve “Kitap”ta mevcut..

2:151

Nitekim, size ayetlerimi okuyacak, sizleri temizleyecek, size kitap ve bilgeliği öğretecek, bilmediklerinizi bildirecek bir elçiyi aranızdan seçip gönderdik.

2:152

Beni aklınızdan çıkarmayın[*] ki ben de sizi çıkarmayayım! Bana karşı görevinizi yerine getirin, iyilik bilmez olmayın! (Allah’ın yarattığı âyetler/Kur’ân da indirdiği âyetler)

2:153

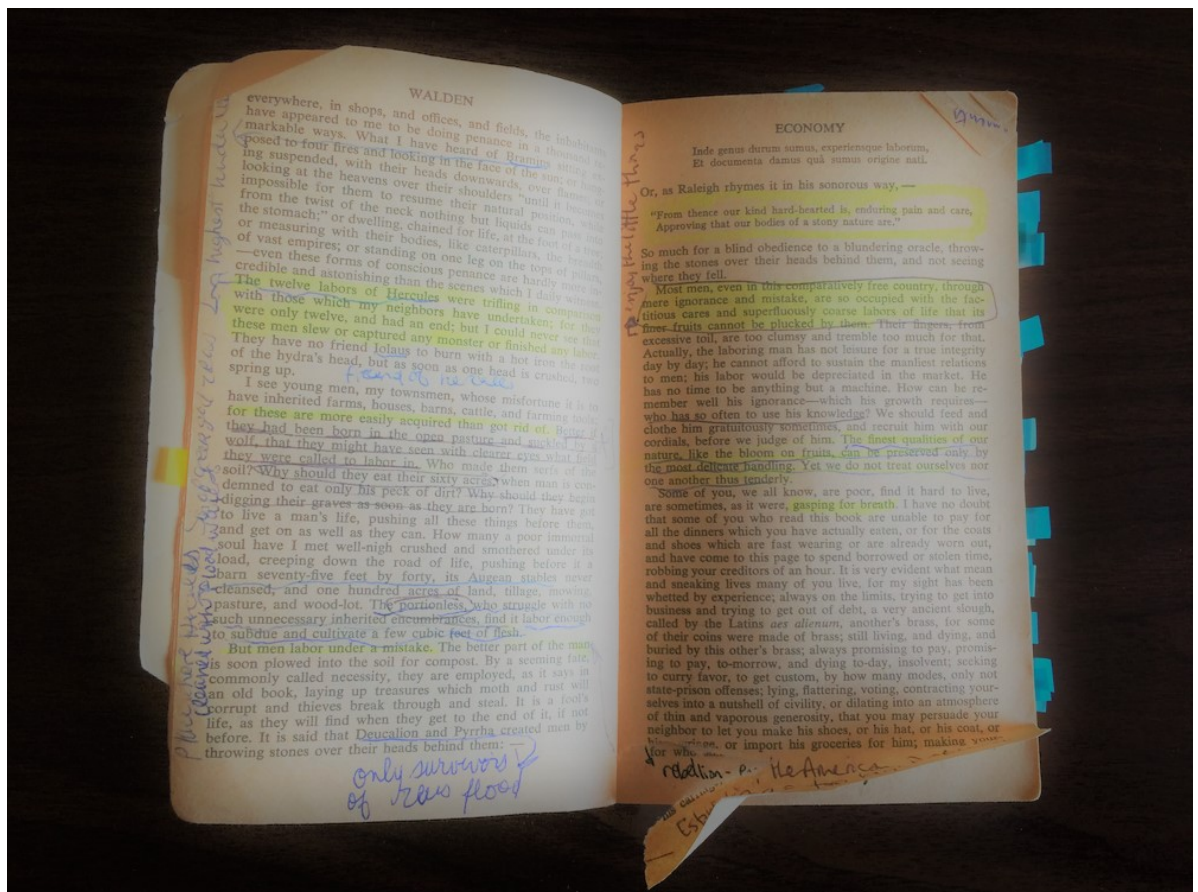
Güvenenler/Güven tesis edenler! Sabırla (güçlülere karşı koyarak) ve SALAT* ile (-yasaları- izleyerek) YARDIM İSTEYİN...

Şimdi düşünme zamanı... Allah’ı bırakıp da “yasaların” dışına çıkıyor muyuz? Çıkmıyorsak bu

halimiz ne?

*Not: “Salat” konulu yazılarımı takip edenler; bu yazıda ilk defa SALAT kelimesine Türkçe bir karşılık verdiğimi fark etmişlerdir. “İzlemek”... Bu karşılığı diğer tüm ayetlerde test etmeliyiz.

Bu yazı da konu ile ilgili :

Kuran'ı nasıl anlarız?

• [Bakara Suresi 157. Ayet ve SALAVAT](#)